

MAN 9 Publiceren van gebouwinformatie

Concept case study Rabobank Fellenoord

Beschrijving project

De case study betreft het nieuwbouwproject Rabobank Eindhoven Fellenoord (REF) te Eindhoven. Het gebouw zal gerealiseerd worden op een perceel ingesloten tussen de Fellenoord, de Veldmaarschalk Montgomerylaan en de Vincent van den Heuvellaan. Het gebouw heeft een vloeroppervlak van circa 27.600 m² BVO.

Informatie over de milieuprestaties van Rabobank Fellenoord

BREEAM-rating en -score	Ambitie 'Very Good'
Belangrijkste innovatieve en milieuvriendelijke ontwerpmaatregelen	WKO (Warmte/ Koude Opslag), waarborging van gebruiksvriendelijkheid door regelbaar thermisch comfort, regelbare, hoogfrequente verlichting met daglicht- en aanwezigheidssturing, waterbesparend sanitair, stimulering van OV gebruik d.m.v. OV informatiepunt en vervoersplan.
Brutovloeroppervlak in m ² (NEN 2580)	ca. 27.600 m ² BVO
Totaal terrein oppervlak van de locatie in hectare	ca. 10,5 HA
Vloeroppervlakken naar functie en hun afmetingen (NEN 2580)	Kantoren ca. 21.325 m ² GO Bijeenkomstfunctie ca. 4.000 m ² GO
Verkeersruimten in m ² (NEN 2580)	ca. 892,5 m ² NVO
Opslagruimten in m ² (NEN 2580)	ca. 900 m ² GO
Verwacht energiegebruik in kWh/m ² BVO	54,4kWh/m ²
Verwacht verbruik van fossiele brandstoffen in kWh/m ² BVO	44,8 kWh/m ²
Verwacht verbruik van duurzame energiebronnen in kWh/m ² BVO	9,6 kWh/m ²
Verwacht waterverbruik in m ³ /persoon/jaar	Voor de kantoren is dat 4,2 m ³ /persoon/jaar
Verwacht % van het waterverbruik dat wordt betrokken via hemelwater of grijs water	Geen hergebruik grijs water of hemelwater.
De tijdens het Bouwproces ondernomen stappen ter	Voor MAN 2 worden alle punten behaald, dit houdt in dat er zal worden gezorgd voor een veilige, milieubewuste en verantwoorde bouwplaats.

reductie van de impact op het milieu, bijvoorbeeld door innovatieve bouwmethododes

Daarnaast worden voor MAN 3 4 punten behaald, waardoor de milieubewustheid ook kwantitatief zal worden gegarandeerd.

Een lijst van gepioneerde/ gerealiseerde duurzame maatregelen op sociaal of economisch gebied

De gepioneerde duurzame maatregelen of sociaal of economisch gebied zijn als volgt:

- Er wordt een systeem van warmte/koude opslag (WKO) gerealiseerd in combinatie met een elektrische warmtepomp om het gebouw van duurzame energie te kunnen voorzien;
- Voor een goede kwaliteit van de binnenlucht worden materialen zoals vloerbedekkingen, lijmen en verven en vernissen in het gebouw zo gekozen dat er zo min mogelijk emissies van schadelijke 'vluchtige organische verbindingen' zullen plaatsvinden.
- De gebruiksvriendelijkheid van gebouw en installaties worden vergroot door het aanbieden van een gebruikershandleiding aan de huurder;
- Het gebruik van fietsen en het OV wordt zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk gemaakt om hiermee het gebruik van auto's te verminderen.
- Er wordt duurzaam gesloopt met als doel zo veel mogelijk van het oude gebouw her te gebruiken en ook tijdens de bouw van het nieuwe gebouw wordt grote nadruk gelegd op duurzaam bouwen met zo min mogelijk overlast voor omwonenden.
- Er worden op diverse plaatsen in het gebouw voorzieningen opgenomen voor het nestelen van verschillende soorten vogels.
- Duurzaamheidsinformatie over het project wordt gepubliceerd om als inspiratie te dienen voor nieuwe bouwprojecten;

Overige aspecten

Ambities, planvorming

De duurzaamheidsambitie is het behalen van het BREEAM-NL certificaat *Very Good*. Door integraal met het bouwteam na te denken over alle facetten van duurzaamheid en hoe vormen hiervan in het ontwerp kunnen worden verwerkt is het behalen van een dergelijk certificaat mogelijk.

Technische oplossingen

Een Warmte Koude Opslag zal worden toegepast. Het elektriciteitsverbruik wordt zo laag mogelijk gehouden door o.a. het toepassen van een daglichtregeling en aanwezigheidsdetectie op de verlichting. Daarnaast worden de belangrijkste energieverbruikers subbemeterd om excessief elektriciteitsverbruik te voorkomen.

Proces, organisatie

Er wordt samengewerkt in een bouwteam. Transparantie ligt aan de basis van de samenwerking om gezamenlijk een succesvol project aan het einde van het proces op te leveren. De partijen die onderdeel uitmaken van het bouwteam zijn als volgt:

Opdrachtgever en eigenaar: REF Kantoor B.V.

Architect: UN Studio van Berkel en Bos B.V.

Bouwfysica, Brandveiligheid- en Duurzaamheidsadviseur: DGMR

Installatieadviseur: Deerns Nederland B.V.

Constructieve adviseur: Pieters Bouwtechniek

BREEAM-NL credits	Het aantal te behalen credits is op dit moment nog niet aan te geven.
Kosten/ Baten	Denk hierbij aan de reductie in o.a. het energiegebruik daarmee een reductie in de exploitatiekosten.
Tips voor een volgend project	In geval van een BREEAM certificering: wanneer men zich vroeg in het ontwerpproces bewust is welke aspecten door de DGBC als duurzaam worden beschouwd kan men er op tijd voor kiezen deze integraal op te nemen in het ontwerp.

Publicatie middelen en methodes

Presentaties voor gebruikers en belanghebbenden

Hieronder is een overzicht van reeds georganiseerde en gehouden bewonerspresentaties opgenomen. De agenda's en verslagen van deze presentaties zijn te vinden op de website van het project: www.ontwikkelingfellenoord.nl. In de besteksfase zal door de aannemer een overzicht worden opgesteld van de nog volgende presentaties voor huidige en toekomstige gebruikers en belanghebbenden. De presentaties in de ontwerpfase zijn georganiseerd door Rabobank Nederland in samenwerking met REF Kantoor B.V.. Tijdens de presentaties is er gelegenheid voor de bezoekers om vragen te stellen.

1e bewonersavond	29 augustus 2013	Presentatie van de plannen. Beantwoorden van vragen van omwonenden en belangstellenden.
2e bewonersavond	08 oktober 2013	Update plannen en kennis en ervaring van omwonenden benutten bij de bouwplannen. Beantwoorden van vragen van omwonenden en belangstellenden.
3e bewonersavond	13 januari 2014	Update van de plannen en terugkoppeling van tussentijdse klankbordgroepoverleggen. Beantwoorden van vragen van omwonenden en belangstellenden.
4e bewonersavond	5 maart 2014	Update van de plannen, presentatie van het definitief ontwerp. Beantwoorden van vragen van omwonenden en belangstellenden.

Webadres waarop informatie tijdens het ontwerp- en bouwproces is te vinden

Tijdens het ontwerp- en bouwproces zal via de website www.ontwikkelingfellenoord.nl informatie worden verstrekt over de voortgang van het project.